

La llengua valenciana

written by Isidre Granyer | 25 d'agost de 2025

Una de les estratègies més evidents que fan servir els castellans amb l'objectiu d'eliminar la llengua catalana és intentar fragmentar-la per així poder eliminar-ne cada fragment amb més facilitat. Un procés paral·lel, i coordinat, a la fragmentació territorial de la Nació Catalana, fent coincidir, sense cap mena de rigor (ni escrúpols) el partiment territorial i lingüístic (com si el català de Fraga i el de Lleida, així com el català de Tortosa i Vinaròs, només per la ratlla que ells han dibuixat ja els pots considerar llengües diferents, passant per alt (o ocultant) la continuïtat dialectal de la llengua catalana al territori. I és per facilitar l'empresa que fan servir els termes de **llengua valenciana**, **llengua mallorquina** i aquest esperpèntic i artificial **lapao**, per després insistir que es tracta de llengües diferents i, sobretot, i de cap de les maneres!, no són pas català. Cal dir, però, que en els casos de *llengua mallorquina* i *lapao* l'intent d'introduir els nous conceptes en la terminologia i expressions populars per tal de crear una nova realitat no sembla que hagi tingut l'efecte desitjat pels impulsors. La cosa no els ha funcionat.

El cas de *llengua valenciana* és del tot diferent perquè ve de lluny. Aquesta denominació és un terme ja assentat i arrelat, només cal tenir en compte que les primeres referències al '**valencià**' són ja del segle XIV i del segle XV, amb l'eclosió del segle d'or valencià ens trobem la denominació *llengua valenciana* plenament consolidada. En aquest cas l'espanyolisme ha explotat un terme arrelat en el propi territori i reivindicat i potenciat pels mateixos *valencianoparlants*. Però és aquesta impermeabilitat dels mateixos valencianoparlants a anomenar la seva llengua com català el punt feble que exploten els espanyolistes per atacar la llengua en el territori. Només els cal potenciar l'ús dels termes valencià i llengua

valenciana per posteriorment incidir en la diferenciació respecte del català i, finalment, establir la separació. L'objectiu final és, sens dubte, l'intent d'imposar que són dues llengües diferents i per a tal objectiu han arribat a dir bajanades tan grans com dir que el valencià ve directament de l'iber del segle VI aC i, per tant, que és una llengua independent del català, que tan sols és una variant de l'occità. Una mentida fonamentada en una veritat per donar-li versemblança, amb el punt feble, però, que el valencià en certes coses potser és més proper a l'occità que el català central (que és el que ells associen al català ras i curt).

Però, per què els valencians comencen a especificar-se com a valencians assentant el concepte de llengua valenciana destacant-se dins els catalans? Perquè malgrat que l'ús del terme diferenciats sembla clar que en l'inici hi havia la consciència que es referien a la llengua catalana. Només cal recordar que en aquells temps, tant valencians com mallorquins (i, fins i tot, aragonesos) es presentaven com de nació catalana i després especificaven si eren de València, Mallorca o d'on vingués al cas. I no és anecdòtic que aquest auge de la valencianitat coincideix amb el canvi de nissaga en la regència de la nació catalana. És en aquest moment de canvi que València entra en la disputa de la capitalitat de l'imperi català contra Barcelona. Una lluita que aprofitaran (o promouran) les noves nissagues per a intentar afeblir el pes de la capital, Barcelona, precisament intentant fer-li perdre aquesta capitalitat.

El problema és que quan diferencies la llengua s'acaba per donar-li entitat pròpia. Només cal mirar què ha passat amb el català i l'occità, de ser percebut merament com una variant de l'occità va esdevenir la llengua d'un imperi. La conseqüència de tot plegat és propiciar la consciència d'una llengua pròpia, el valencià. I si tens una llengua pròpia se'n deriva l'existència d'una nació pròpia, la valenciana. Al final de tot plegat acabes executant la feina dels ocupants des de

dins, fent 'autoexplotar' la nació. Perquè ara mateix ja som en el punt que els valencians parlen valencià, no pas català, com tampoc són pas catalans, que ara ja només són els de la comunitat autònoma de Catalunya. Però també som en el punt que pels mallorquins, tot i que ells parlen català, els catalans també són només els de la comunitat autònoma de Catalunya. Per tant, la Nació Catalana, d'ocupar tota la Mediterrània occidental s'ha quedat restringida a la comunitat autònoma espanyola. I per si no fos prou, allò que va ser la nostra nació, ara resulta que va ser l'expansió del «regne d'Aragó», quan els aragonesos van conquerir la Mediterrània (van crear un imperi naval sense tenir marina ni almiralls!).

I tota llengua ha de tenir la seva Acadèmia, i per això han creat l'*Acadèmia Valenciana de la Llengua* (AVL) en el seu intent de crear l'*Acadèmia de la Llengua Valenciana*, però encara no hi ha hagut el valor (o les condicions) de fer aquest darrer pas (temps al temps). Però tampoc no hi ha hagut el rigor ni el convenciment de crear l'*Acadèmia Valenciana de la Llengua Catalana*, que és el que científicament (o lingüísticament) pertocaria. I és aquesta AVL, en el seu dictamen del 2005 sobre els principis i criteris per a la defensa de la denominació i l'entitat del valencià, que avala i justifica l'ús de la denominació de valencià tant per a tot el conjunt del domini de la llengua (no oblidem, llengua catalana), com per a la modalitat dialectal parlada al País Valencià. Això sembla més el dictamen d'una *Acadèmia de la Llengua Valenciana* que no pas el d'una *Acadèmia Valenciana de la Llengua*, perquè anomenar el tot amb el nom d'una part és una aberració. El que es parla a Barcelona o a Mallorca, com a Perpinyà o a la Franja, mai, de cap de les maneres, pot ser anomenat valencià. Van ser els catalans qui van portar la llengua a València, a Mallorca i a l'Aragó i no els valencians qui la van dur a Barcelona, Mallorca i Aragó. És tan aberrant com parlar de l'americà que es parla a Londres o Manchester, quan són els anglesos qui van dur la llengua al continent americà. Per molt que ells anomenin la llengua com americà, i

siguin molt més parlants que a Europa, tothom, també els americans, té clar que la llengua és l'anglès i que 'americà' és la denominació de la variant de la llengua anglesa desenvolupada al continent americà.

La mateixa aberració que quan escrivim «Català/Valencià», terme que pot donar, o dona a entendre, una dualitat de denominació de la llengua. Una altra cosa seria escriure «Català (inclòs Valencià)», o una fórmula equivalent, deixant clar que és una inclusió pel que fa a la variant del valencià però eliminant tota possibilitat d'equiparar l'una a l'altra. L'equiparació de Català i Valencià només té sentit, i només es pot acceptar, en el seu territori lingüístic (la part del territori Valencià i la zona del Carxe). Però fora d'aquí és inacceptable. Parlar d'un valencià mallorquí o valencià alguerès, igual que usar termes com llengua valenciana mallorquina o llengua valenciana algueresa, sona tan malament com presumtuós i, sobretot, és una aberració. Un despropòsit descomunal.

Probablement, sí que fora bo tenir una Acadèmia Valenciana de la Llengua Catalana, com una Acadèmia Mallorquina de la Llengua Catalana, com una Acadèmia Rossellonesa de la Llengua Catalana, una Acadèmia Aragonesa de la Llengua Catalana, una Acadèmia Algueresa de la Llengua Catalana, i totes les que calgui, això sí, totes coordinades (i subordinades) des de l'Institut d'Estudis Catalans com a Acadèmia la Llengua Catalana, talment com l'»*Institut d'Estudis Aranesi, l'acadèmia aranesa dera lengua occitana*«. Però això ja és un altre debat.

>Per a mantenir la unitat de la llengua res més bàsic que mantenir la unicitat en el nom. Mantenir totes les denominacions locals de la llengua no hauria d'anar en detriment del fet de la unicitat de la llengua, una llengua que històricament i generalment ha estat anomenada i coneguda com a **Català** o **Llengua Catalana**. Però per a assegurar la unitat de la llengua cal fonamentar-la, basar-la, amb la

unitat de la nació. I implica recuperar la catalanitat dels diferents territoris de la nació, cal que tornin a sentir que la seva especificitat és dins del conjunt de la Nació Catalana. Una nació que, per començar, ja tenim el problema del nom per intentar recuperar-ne la unitat. El concepte «Països Catalans» porta implícit, i explicita de manera objectiva, la no acceptació de la unitat del poble català. Per això el terme «Països». Si país és el territori d'una nació, el terme correcte és **País Català**. Un país pot tenir diferents territoris, però anomenar cada territori com a país és el primer pas per a desmembrar el país (cosa que esdevindrà quan cada territori assumeixi el seu rol de país i creï la pròpia nacionalitat i, basat en la diferenciació, emprendre el seu propi camí –com la nació catalana ho va fer amb la nació occitana–). Per tant, per tal d'avançar en la unitat de la nació cal desprendre's dels plurals dispersadors i adoptar el singular aglutinador. Cal referir-nos al poble, la nació, en singular, el País Català. I si volem concentrar el terme «País Català» en un sol mot, «és molt senzill: digueu-li **Catalunya**». I els diferents territoris, continuant amb el criteri d'en Josep Guia, *Catalunya Central*, *Catalunya del Nord*, *Catalunya del Sud* i *Catalunya Insular*, usant referències geogràfiques per a referir-nos a parts de la nació, la nació que va de les *Corberes al Segura i del Cinca a Menorca*.

Recosir la nació és un pas previ a la recuperació de la llibertat nacional completa. I no es pot recosir la nació sense recosir la llengua. Mentre la llengua no recuperi la unitat, difícilment es pot recuperar la unitat de la nació sense la qual no es pot materialitzar l'alliberament de la nació completa. Sense aquesta unitat les parts aniran evolucionant per separat i, per tant, de mica en mica aniran diferenciant-se més i més fins al punt d'esdevenir realitats diferents. I per treballar per la unitat res més bàsic i fonamental que partir d'un llenguatge aglutinador, adoptant les formes en singular (Nació Catalana, País Català o Catalunya) i referir-nos a les parts usant termes més neutres

evitant significances polítiques, com són, per exemple, els termes geogràfics (Catalunya Central, del Sud, del Nord, Insular, Occidental, Oriental o altres similars).

Quan tots tornem a ser catalans, llavors també tots tornarem a parlar català. O potser a l'inrevés, quan tots tornem a parlar català, tots tornarem a ser catalans.